

Tandvårdsenheten informerar

Nummer 2 2018

Informationsansvarig: Maria Johansson

• Telefonnummer: 010-103 73 68 • E-postadress: maria.anna.johansson@regionostergotland.se

Utbudsstudien

**Tandvård för barn och unga till 23 år
19-årsenkäten och epidemiologiska uppgifter för barn och unga**

Nya anvisningar för regionens tandvårdsstöd

Tandvårdsportalen Munter

Besök från utredningen om jämlik tandhälsa

Nya anvisningar för tobaksavvänjning inom tandvården

Hej i vinterslasket!

Så fort denna höst har passerat, det sa bara swish ☺ Snart är det dags att fira jul och välkomna det nya året. Idag har det inte riktigt velat bli ljusst så vi får hålla tummarna för att ljuset kommer tillbaka till helgerna.

Under året fick tandvården en ny specialitet inom orofacial medicin och sydöstra sjukvårdsregionen (Region Östergötland, Region Jönköpings län och Landstinget i Kalmar län) har haft verksamhetsbesök från utredningen om jämlik tandhälsa. Socialstyrelsen kommer i dagarna att presentera den samlade utvärderingen på nationell nivå av samtliga tandvårdsstöd som regleras genom tandvårdsförordningen och det statliga särskilda tandvårdsbidraget.

Tandvårdsenhetens telefontillgänglighet är fortsatt god och vi hoppas att ni upplever att vi är mer tillgängliga än tidigare. Frågor om fakturor, intyg och tandvårdskort eller patientavgifter kan ni även ställa till Vårdersättningen, där Marie Jonsson arbetar med tandvårdsfrågorna.

Inom tandvården för barn och unga kommer det under nästa år att bli ytterligare förändringar. Åldersgränsen för den avgiftsfria tandvården för barn och unga höjs till 23 år med start 1 januari 2019. Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga för år 2019 har reviderats och skickas ut till samtliga auktoriserade vårdgivare och finns även tillgänglig på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Vi har under hösten genomfört en översyn av anvisningarna för regionens tandvårdsstöd (N-, F- och S-tandvård) och nya anvisningar börjar gälla från 15 januari 2019.

Om ni undrar över något är ni alltid välkomna att kontakta någon av oss inom Tandvårdsenheten. Tandvårdsenhetens och Vårdersättningens kontaktuppgifter bifogas detta nyhetsbrev.

Vi önskar er alla

God Jul & Gott Nytt År!

Marika

Vårdval inom allmäntandvård för barn och unga

Regelboken för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga har reviderats.

Från och med 1 januari 2019 ändras tandvårdslagen så att alla barn och unga till och med det år under vilket individen fyller 23 år ska erhålla fullständig och avgiftsfri tandvård.

De viktigaste förändringarna i Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2019 jämfört med Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga 2018 är:

- Tandvård ska erbjudas avgiftsfritt för barn och unga till och med det år de fyller 23 år
- Indikatoråldern 23 år läggs till vid rapporteringen av epidemiologiska variabler
- Rutinerna för erbjudande till 19-åringar om besvarande av enkäten "Självupplevd tandhälsa hos 19-åringar" är uppdaterade
- Rutinerna när barn och unga inte kan nås är uppdaterade
- Rutinerna för fakturering för barn och unga med skyddad identitet och/eller adress är uppdaterade

Den individuella behandlingsersättningen för 2019 inom tandvård för barn och unga blir **1 416 kronor** per barn och år.

Regelboken har skickats ut till samtliga auktoriserade vårdgivare.

Vårdval, regelbok och auktorisationsblankett

Vårdvalet inom allmäntandvård för barn och unga är publicerat på valfrihetswebben.

Länk: <http://www.valfrihetswebben.se>

Regelbok och auktorisationsblankett finns på Region Östergötlands hemsida.

Länk: www.regionostergotland.se/tandvard

Epidemiologiska variabler

Rapporteringen av epidemiologiska variabler för år 2018 ska göras via Tandvårdsportalen Munter senast den 31 december.

Tack för er hjälp med enkäten "Självupplevd tandhälsa hos 19-åringar"!

Enkäter för år 2018 ska skickas till Tandvårdsenheten senast den 31 december. **Att tänka på är att samtliga enkäter, oavsett om ungdomen kryssat i alla svar eller inte, ska sändas vidare till Tandvårdsenheten.** Efter årsskiftet sänder vi er enkäten för 2019. Det är viktigt att ni använder enkät daterad med aktuellt år, i annat fall blir det problem vid inscanningen av enkäterna.

Samtliga 19-åringar ska i samband med sin undersökning erbjudas att besvara enkäten och behandlaren fylla i kommun och värden för DSa (antalet nya approximalytor på permanenta tänder som har manifest karies). Syftet med enkäten är att, tillsammans med de epidemiologiska data som tandvården rapporterar, ge en helhets bild över ungdomarnas orala hälsa, deras kunskap om den samma samt den tandvård de har fått över åren.

Resultatet för enkäten för år 2017 finns att läsa i *Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland år 1994-2017*. Nedan presenteras resultaten i korthet:

- Svarefrekvens år 2017 var 39 procent, vilket är väsentligen lägre än föregående år. Den låga svarefrekvensen gör det osäkert att tolka resultaten och enkäten tillför därför inte så mycket kunskap som den kunnat göra.
- Majoriteten, 87 procent, av 19-åringarna uppger att de är nöjda med sina tänder och sin mun.
- Den självupplevda kunskapen om kariessjukdom är god men kunskapen om fluortandkräm kan bli bättre. Det är av stor vikt att barn och unga informeras om basprofylax och också om varför man ska utföra den.
- Nästan var tredje ungdom har känt sig generad över sina tänder och var fjärde har undvikit att skratta på grund av sina tänder och sin mun.
- En tendens till ökad andel (från 27 % till 30 %) ungdomar uppger att de mått dåligt eller skämts på grund av sina tänder eller sin mun från 2013 till 2017.
- Många 19-åringar uppger att de besvärats av isningar från tänderna, men en tendens i positiv riktning kan anas, med en minskning i andelen som uppger besvär från 85 procent (2013) till 81 procent (2017).
- Tydliga skillnader kan ses mellan flickor och pojkar när det gäller upplevd munhälsa. En större andel flickor än pojkar hade undvikit att skratta, mått dåligt/ skämts för sina tänder eller besvärats av huvudvärk.
- Resultaten för var kommun presenteras under respektive kommuns sida i rapporten för att underlätta för vårdgivare i respektive kommun att få en helhetsbild av utvecklingen av tandhälsan. Det finns kommuner som utmärker sig och/ eller uppvisar tendenser till förändring av den självupplevda orala hälsan jämfört med länet och/ eller över tid.

Jämlik munhälsa hos barn - med Hageby som modell

Projektet *Jämlik munhälsa för barn - med Hageby som modell* startades 2013 på Folktandvården i stadsdelen Hageby i Norrköping. Blivande mödrar inbjöds vid inskrivning på Barnmorskemottagningen att delta i projektets nya vårdprogram för att behålla det väntade barnets tänder friska. Projektet har som övergripande mål att minska kariesförekomsten i socialt utsatta områden, som ett led i att minska socioekonomiskt och kulturellt relaterade skillnader i munhälsa. Det unika med projektet är att man vänt sig till blivande föräldrar och att man därmed har en möjlighet att lägga en grund för goda vanor redan när barnet ligger i mammans mage.

Resultatet fram till och med undersökning vid 18 månaders ålder visar att genom individuell inbjudan till munhälsosamtal riktat till blivande föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden, nåddes en högre andel av blivande föräldrar med ökad kariesrisk av ett munhälsobudskap under graviditeten. Tendenser till förbättringar i munhälsobeteenden och minskad kariesrisk ses för familjerna som deltagit i interventionen. Vårdprogrammet kommer att utvärderas igen när barnen är tre och sex år gamla.

Resultaten presenterades vid Odontologiska Riksstämman i Göteborg och finns att läsa på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandrapp

Tobaksavvänjning inom tandvården

Tobaksavvänjning inom tandvården riktar sig till barn och unga samt vuxna.

I Region Östergötlands tobaksförebyggande arbete kan tandvården utgöra en större resurs än idag. Tandvården träffar bredare målgrupper än hälso- och sjukvården och väsentligen medicinskt friskare patienter. Det har även uppmärksammats att barn och unga normalt har liten anknytning till hälso- och sjukvården, men att de är regelbundna tandvårdsbesökare.

Tobaksavvänjningen kan bedrivas inom såväl folktandvården som privattandvården.

Den geografiska spridningen av tobaksavvänjare inom tandvården är dock begränsad och merparten av tobaksavvänjarna återfinns inom den centrala länsdelen. Om ni har tandsköterskor eller tandhygienister som är intresserade av att arbeta med tobaksavvänjning är ni välkomna att kontakta oss inom Tandvårdsenheten.

Nya anvisningar för tobaksavvänjning inom tandvården finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Nya anvisningar för regionens tandvårdsstöd

Nya anvisningar för regionens tandvårdsstöd, N-, F- och S-tandvård började gälla från 15 januari 2019.

Aktuella anvisningar finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

Förlängning av tandvårdskorten för N-tandvård och F-tandvård

Tandvårdskorten för N-tandvård och för F-tandvård har förlängts till och med 2019-12-31. Nya tandvårdskort skickades under september månad ut till samtliga berättigade individer.

Tandvårdsstöd vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning, F-tandvård

På Tandvårdsenheten mottager vi cirka ett läkarintyg för F-tandvård per dag. I dagsläget har 1 349 individer F-tandvårdskort. När tandvårdsstödet infördes uppskattades att omkring 2 500 av Östergötlands invånare hör till de grupper som skulle kunna vara berättigade F-tandvård. Det är av stor vikt att så många berättigade patienter som möjligt får information om och tillgång till stödet, därför arbetar vi på Tandvårdsenheten löpande med informationsinsatser mot både patientgrupper och vårdinstanser.

Ni som arbetar ute i tandvården har en betydande roll i att hjälpa till att fånga upp de patienter som kan ha rätt till F-tandvård, eftersom ni möter ett stort antal av dem ute i era verksamheter.

Vi är tacksamma för att ni informerar patienterna om stödet och att ni förser dem med läkarintyg att lämna till sin behandlande läkare. Det är dock viktigt att informera patienterna om att det är läkarens bedömning av patientens symptom och funktionsnedsättningsgrad som ligger till grund för tandvårdsstödet, så att patienterna inte tror att de per automatik är berättigade till tandvårdsstödet enbart för att de har en sjukdom som omfattas av F-tandvårdsstödet.

För mer information se: www.regionostergotland.se/tandvard

Hälso- och sjukvården har från och med 1 januari 2019 uppdrag att ta fram rutiner för att identifiera patienter och ge information till berörda och närstående om tandvårdsstöden samt att ta fram rutiner för utfärdande av intyg till tandvårdsstöd och utfärda intyg till berättigade individer.

Tandvårdsportalen Munter

Tandvårdsportalen Munter fortsätter att utvecklas och arbetet med remisshantering till specialisttandvården (Käkkliniken, Odontologisk radiologi och Folktandvården) är inlett och möjligheten att kunna titta på tandvårdskort i Tandvårdsportalen Munter är slutfört.

Om ni upptäcker felaktigheter eller har förslag på förbättringar i Tandvårdsportalen Munter kontaktar ni oss inom Tandvårdsenheten.

På hemsidan finns aktuell användarmanual för Tandvårdsportalen Munter.

Nya behandlingstaxor från 15 januari 2019

Regionfullmäktige har beslutat om nya behandlingstaxor för Folktandvården i Östergötland.

De nya behandlingstaxorna gäller från och med 2019-01-15 och kommer att finnas på Region Östergötlands hemsida: <http://www.folktandvardeostergotland.se/vad-kostar-det/>

Verksamhetsbesök från utredningen om jämlik tandhälsa

Sydöstra sjukvårdsregionen (Region Östergötland, Region Jönköpings län och Landstinget i Kalmar län) hade 23-24 oktober verksamhetsbesök från utredningen om jämlik tandhälsa. Från utredningen deltog särskilda utredaren Veronica Palm, huvudsekreterare Martin Färnsten och utredningssekreterare Marie Forssell.

Verksamhetsbesök i Östergötland gjordes på Folktandvården Hageby, Citytandläkarna i Norrköping och på Folktandvården Ödeshög. Därefter fortsatte verksamhetsbesöken i Jönköpings län.

Den 23 oktober hölls även en workshop med deltagare från beställarenheterna, Folktandvården och privattandvården från samtliga tre län samt politiker och patientföreträdare från Östergötland.

Vi tackar er som tog er tid att delta vid workshopen och ett särskilt tack till Folktandvården Hageby, Citytandläkarna i Norrköping och Folktandvården Ödeshög som bidrog till att utredningen fick ett så bra mottagande och information om era verksamheter.

Utredningen har också framfört ett stort tack för ett väldigt bra och informativt besök i Sydöstra sjukvårdsregionen.

Utbedsstudien

Utbedsstudien är nu färdigställd och kommer att skickas ut till samtliga som fick enkäten.

Mot bakgrund av regionens/landstingets lagstadgade planeringsansvar för all tandvård genomför Tandvårdsenheten studier av det samlade tandvårdsutbudet i länet vart tredje år. En enkätundersökning genomfördes under 2018, och svarsfrekvensen var glädjande hela 97 procent.

Studien visar att utbudet av tandvård i Östergötland är fortsatt gott men att det finns skillnader inom och mellan länets kommuner. Resultatet visar också att det finns vissa förändringar i tillgängligheten sedan den föregående studien som gjordes år 2015, men generellt sett har invånarna i Östergötland fortsatt god tillgång till tandvård i länets alla kommuner.

Rapporten kommer även att finnas på Region Östergötlands hemsida:
www.regionostergotland.se/tandrapp

Kontaktuppgifter till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen

Kontaktuppgifterna till Tandvårdsenheten och Vårdersättningen framgår av följande sidor.

När det är svårt att nå oss via telefon går det även bra att skicka e-postmeddelande med era frågeställningar till oss!

Tandvårdsenheten

Maria Johansson, enhetschef
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 68
E-post: maria.anna.johansson@regionostergotland.se eller
region@regionostergotland.se

Anna Fröberg, tandvårdsstrateg
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 94
E-post: anna.froberg@regionostergotland.se

Joakim Sundelin, tandvårdshandläggare
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 27
E-post: joakim.sundelin@regionostergotland.se

Lars Jönsson, bedömningstandläkare, *tisdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 80
E-post: lars.jonsson@regionostergotland.se

Anita Mortensson, bedömningstandläkare, *måndag, tisdag och onsdag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 73 69
E-post: anita.mortensson@regionostergotland.se

Berit Mastrovito, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *torsdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 79
E-post: berit.mastrovito@regionostergotland.se

Caroline Blomma, tandvårdsstrateg/samhällsodontolog, *tisdag och fredag*
Tandvårdsenheten, Region Östergötland,
581 91 Linköping
Tel: 010-103 70 83
E-post: caroline.blomma@regionostergotland.se

Vårdersättningen

(fakturor, kvitton, högkostnadskort samt intyg och tandvårdskort)

Marie Jonsson
Resurscentrum, Vårdersättningen,
581 85 Linköping
Tel: 010-103 02 03, Fax: 010-103 02 69
E-post: marie.b.jonsson@regionostergotland.se